

[Jesper Simonsen.]

mangeartede Livsforhold, de bliver stillet overfor i Retsalen. Man ser ofte hen til den engelske Dommerstand som den bedste Dommerstand i Verden og hæfter sig ved, at den engelske Retsudvikling i saa høj Grad er bygget op paa Domstolenes Virksomhed. Jeg tror, at det i høj Grad hænger sammen med den Maade, hvorpaa Dommerembeder besættes i England. I Korthed er Forholdet i England dette, at man for at blive Dommer skal have været Sagfører, oven i Købet i et ikke ringe Aaremaal. I Praksis har det formet sig saaledes, at det ikke alene er blevet et formelt Krav, men i høj Grad en Realitet, saaledes at der til de højere Dommerembeder i England kun kaldes Folk, som virkelig har drevet en stor og omfattende Forretning som procederende Sagførere, og det er ganske klart, at de gennem saadan Virksomhed har haft Lejlighed til at trænge ind i alle de Livsforhold, som Domstolene kommer til at beskæftige sig med i Retssager; de har haft Lejlighed til at se dem fra alle Sider, at faa dem nøje belyst gennem Samtaler med Klienter, gennem Indhentning af alle de Oplysninger, de maa have for at kunne tilrettelægge et Processtof. Denne gode praktiske Uddannelse, som de engelske Dommere faar, har efter min Opfattelse været en meget væsentlig Forudsætning for, at den engelske Dommerstand har været saa fortrinlig og har taget saa praktisk paa Tingene, som den har. Det er kun om den engelske Dommerstand, jeg nu taler, i øvrigt kan der være mange Indvendinger at gøre mod den Maade, hvorpaa Retsplejen er ordnet i England, men det skal jeg ikke komme ind paa, det foreligger ikke til Behandling.

Jeg vil da sammenfatte disse Bemærkninger i en Henstilling om, at man har sin Opmærksomhed henvendt paa dette Problem, og ved passende Lejlighed, antagelig ved Behandling af Forslag til Ændring i Retsplejeloven, drøfter det Spørgsmaal, om man ikke skal drage Omsorg for, at de Folk, som gaar ind i Dommergerning, ogsaa virkelig faar praktisk Uddannelse, og dermed mener jeg en Uddannelse, som stiller dem i et virkelig aktuelt, levende Forhold til det praktiske Liv, saaledes at de derigennem faar det Kendskab til Personer og Forhold, som er en Forudsætning for at kunne varetage en Dommergerning paa en god Maade.

I Lovforslagets § 4 indeholdes den omdiskuterede Bestemmelse, der aabner Befolkningen Adgang til en vis Retshjælp. Det er

et stort Gode, at Befolkningen faar let og billig Adgang til Retshjælp. Skulde jeg her igen lige hen til den engelske Retspleje, har vi netop en af dens store Svagheder deri, at det er saa overmaade dyrt og besværligt at føre Sager, at faa juridisk Assistance, og det kan jo føre til, at Folk ikke altid nyder den Ret, de billigvis har Krav paa. Det er altsaa meget vigtigt og betydningsfuldt for Folk, at der er let og billig Adgang til Retshjælp, og det er noget saadant, § 4 tager Sigte paa.

§ 4 omhandler to Grupper af Tilfælde, dels alle de Anmeldelser, Andragender, Indberetninger, og hvad de i øvrigt kaldes, som angaar Skiftesager, og i Tilknytning dertil Begæringer om Umyndiggørelse eller om Ophævelse af Umyndiggørelse, dels andre juridiske Dokumenter, hvoraf specielt nævnes Skøder, Pantebreve og Testamenter. Det forekommer mig, at det ærede Medlem Hr. Pürschel tog fejl i sin Omtale af den første Gruppe af disse Dokumenter, naar det ærede Medlem gik ud fra, at Retshjælp kun skulde ydes til en rent formel Affattelse af dem. Jeg kan ikke se, at det staar i § 4. Ved Begæringer til Skifteretten er denne Begrænsning ikke gjort, og efter min Mening med Rette, thi her tror jeg udmærket, at man uden at nære nogen som helst Bekymring for, at der skal kunne ske Skade derved, kan lægge det over paa Dommerkontorerne at være opmærksom paa, at de nødvendige Oplysninger foreligger, og at Sagen er i Orden, saaledes at Andragendet kan indgives uden Risiko for, at den, der sætter sit Navn under Andragendet, og hvis Forhold det angaar, derved skal lide noget Tab eller nogen Skade. Man maa jo erindre, at i alle disse Tilfælde er Forholdet det, at Retten som Ret, Skifteretten som Ret, skal tage Stilling til Andragendet, idet Skifteretten paa Grundlag af Andragendet og de dermed følgende Bilag træffer sin Afgørelse med Hensyn til, om Boet kan udleveres til Hensiddende i uskiftet Bo, om Boet kan udleveres til privat Skifte, eller hvad det er, det drejer sig om. Med det Dekret, som Skifteretten afsiger, skal Skifteretten i Virkeligheden tage Standpunkt til, om Betingelserne for at imødekomme Andragendet fuldt ud foreligger. Derfor kan man ikke her indskrænke sig til det rent formelle, og jeg ser heller ikke, at der er nogen som helst Betænkelighed eller Ulemper ved at lade Skifteretten vejlede den Enke, der vil hensidde i uskiftet Bo, med Hensyn til Betydningen af Gældsansvaret, som hun paatager sig. At man skal